

بخش چهارم : آموزش نشانه‌ها (۲)

درس شانزدهم		در بازار	
	۱- آموزش نشانه (ت)		
	۲- تشخیص نشانه تشدید (ت) در کلمات مختلف		
	۳- توانایی خواندن و نوشتن کلمات با حروف خوانده شده		
	۴- آشنایی با بازار و مشاغل مختلف		
	۵- تقویت روحیهٔ سیاس‌گزاری و احترام متقابل به یکدیگر		
نشانه	کلمات جدید	شعر	شاعر
تشدید ت	نجاری - کفّاشی - قنادی - تشکر - دکان	—	—
فعالیت‌های کتاب «فارسی»		فعالیت‌های کتاب «کار»	
۱- گوش کن و بگو : آشنایی با بازار و مشاغل مختلف آن (کفّاشی، قنادی و...)		۱- بنویس : نوشتن کلمه‌ها و جمله‌های مربوط به درس.	
۲- بین و بگو : معرفی مشاغل معلّمی، نجاری، نقّاشی، بنایی		۲- کامل کن : کامل کردن کلمات، جملات و نوشتن نام تصاویر	
۳- بگرد و پیدا کن : پیدا کردن کلماتی که در آنها نشانه تشدید (ت) است. پوشیدنی‌ها و خوردنی‌ها		۳- جمله‌سازی : جمله‌سازی با کلمات، جمله‌سازی دربارهٔ تصاویر و مرتب کردن کلمه‌های به هم ریخته	
۴- به دوستان بگو : توصیف فروشگاه‌هایی که تاکنون دیده است و نام بردن افرادی که باید از آنها تشکر کرد.		۴- جواب بده : پاسخ پرسش‌ها با توجه به تصاویر	
۵- بازی : ساختن کلمات به وسیلهٔ کارت‌های حروف الفبا			

روش تدریس پیشنهادی برای آموزش شکل و صدای [ت] (در بازار)

نمونه تدریس ۱ : فعالیت ۱ :

الف) در قالب داستانی، مفاهیم درس را در کلاس مشخص می‌کنیم و هر جا به کلمات کلید و اصلی درس مثل : دکان، نجاری، کفّاشی، نجار، قنادی و تشکر رسیدیم، آن کلمه‌ها را یکی یکی معلّم یا دانش‌آموزان روی تابلو می‌نویسند.

ب) در جریان فعالیت، معلّم دانش‌آموزان را به مفاهیم درس هدایت می‌کند. مثلاً چند تصویر مرتبط به هم در مورد درس را در اختیار گروه‌ها می‌گذارد تا آنها را مرتب کنند و در مورد آن، داستان

کوتاهی بسازند. سپس نماینده هر گروه آن را برای کلاس تعریف کند و معلم نیز ضمن فعالیت دانش آموزان اشکالات تلفظی آنها را برطرف می‌کند و گاهی به آنان کمک می‌کند کلمات جدید درس را در گروه بنویسند و از روی درس در گروه بخوانند و در آخر، نتیجه فعالیت را در کلاس ارائه کنند.

تصویرهای پیشنهادی

۱- پدر با پسرش به بازار می‌روند.

۲- از دکان نجاری میخ و تخته می‌خرند.

۳- پدر به پسر کمک می‌کند تا میز بسازد.

۴- پسر میز را رنگ می‌زند.

ج) معلم از تصاویر بالا به‌عنوان پازل نیز می‌تواند استفاده کند.

فعالیت ۲: آموزگار با یکی از دانش آموزان از روی درس می‌خواند و اگر لازم بود، بقیه تکرار

می‌کنند. سپس از دانش آموزان می‌خواهد که شکل صدای جدید را در کلمات درس پیدا کنند.

این کلمات عبارت‌اند از: دکان، نجاری، کفّاشی، نجار، قنادی، تشکر و...

نمونه تدریس ۲

وسایل: کارت‌های رنگی (آبی، سبز، قرمز، زرد و نارنجی و...) برای گروه‌بندی - تصاویر مربوط

به موضوع درس شامل: (اره - میخ - تخته - نجار)، (آجر - خاک - ماله - بنا)، (قلم‌مو - قوطی

رنگ - مغازه رنگ‌فروشی - نقاشی)، (شیرینی - شکلات - آجیل - مغازه قنادی)، (قیچی - پارچه -

خیاط)، چسب مایع و تعدادی ورقه سفید. کارت‌های الفبای مربوط به بازی جهت کلمه‌سازی.

فعالیت دانش آموزان	فعالیت معلم
دانش آموزان برحسب رنگ کارت خود در گروه قرار می‌گیرند (رنگ آبی - سبز - قرمز - زرد و نارنجی...).	۱- ابتدا دانش آموزان را به‌صورت تصادفی به گروه‌های چهار نفری تقسیم می‌کنیم. (با کارت‌هایی که یک طرف آن رنگی و طرف دیگر آن تصاویر مربوط به درس دارند؛ مثلاً چهار کارت که یک طرف آنها با رنگ آبی و طرف دیگر، تصاویر اژه - میخ - تخته - نجاری دارند)
دانش آموزان کارت‌های رنگی خود را برمی‌گردانند و به تصویر پشت کارت‌ها توجه می‌کنند و با بحث و گفت‌وگو ارتباط بین آنها را تشخیص می‌دهند.	۲- از دانش آموزان خواسته می‌شود که کارت‌های رنگی خود را برگردانند و به تصویر پشت آن توجه نمایند و هر گروه رابطه منطقی بین تصاویر را کشف نماید.

۳- به کار گروه نظارت می‌کند و در صورت نیاز هدایت و راهنمایی می‌نماید.

۴- از گروه‌ها خواسته می‌شود که کارت‌های تصویری خود را روی یک برگه بچسبانند.

۵- از هر گروه خواسته می‌شود که تصاویر مربوط به خود را روی تابلوی کلاس نصب نمایند.

۶- معلم با پرسش‌های متنوع توجه دانش‌آموزان را به موارد مورد نظر جلب نماید.

۷- بعد از اینکه کلمات کلیدی (نَجّار - بِنّا - نقّاش و...) از زبان دانش‌آموزان شنیده شد، روی تخته نوشته می‌شود. نشانه تشدید معرفی می‌گردد (این علامت روی هر حرفی که دیده شود آن حرف دو بار بیان می‌شود و یک بار نوشته می‌شود).

۸- از دانش‌آموزان خواسته می‌شود که کلمات دیگری بگویند که دارای تشدید باشند.

۹- از دانش‌آموزان خواسته می‌شود کتاب «فارسی» را باز کنند. پرسش در مورد تصویر طرح می‌شود. این تصویر مربوط به کجاست؟

۱۰- متن درس خوانده می‌شود (اشکالات تلفظی برطرف شود).

۱۱- متن درس بین اعضای هر گروه تقسیم می‌شود.

۱۲- نظارت بر کار گروه‌ها انجام شود.

تصاویر خود را روی یک برگه می‌چسبانند و درباره کار نجّار، وسایلی که می‌سازد (در - کمد - میز و...) ابزار و آلات نجّاری (آزه - میخ - تخته و...) و... بحث و گفت‌وگو می‌کنند.

گروه ۲ (سبز رنگ)، چهار کارت با چهار تصویر مجزا که شامل: آجر - خاک - ماله - بِنّا هستند.

گروه ۳ (قرمز رنگ)، چهار کارت با چهار تصویر مجزا که شامل: قلم مو - قوطی رنگ - مغازه رنگ‌فروشی - نقّاش هستند

گروه ۴ (زرد رنگ) چهار کارت با چهار تصویر مجزا که شامل: شیرینی، شکلات، آجیل و مغازه قنادی هستند.

گروه ۵ (نارنجی رنگ) چهار کارت با چهار تصویر مجزا که شامل: قیچی، پارچه، خیاط، پارچه‌فروش هستند.

هر گروه در ارتباط با تصاویر خود بحث و گفت‌وگو می‌کند

هر گروه به‌طور جداگانه تصویر خود را روی تابلو نصب می‌کند و درباره آن توضیح می‌دهد؛ مثلاً

گروه ۱ درباره کار نجّار - وسایلی که توسط نجّار ساخته می‌شود. ابزار و آلات کار نجّاری، اهمیت این شغل و احترام به این قشر صحبت می‌کنند.

گروه ۲ درباره کار بِنّا، ساختن خانه، مدرسه و مسجد و... توسط بِنّا، ابزار و آلات کار بنّایی (آجر، سیمان، ماله و...) اهمیت این شغل احترام به آنها... اشاره می‌کنند

۱۳- از چند دانش آموز به صورت انفرادی خواسته می شود که متن درس را کامل یا نیمه بخوانند و نیمه بعدی را فرد دیگر بخواند.

۱۴- پرسش های مربوط به «گوش کن و بگو» به صورت گروهی و یا انفرادی مطرح می شود.

۱۵- تصاویر مربوط به «بین و بگو» در گروه مورد بحث قرار می گیرد.

از هر گروه خواسته می شود که در رابطه با تصویر مورد نظر توضیح دهند.

۱۶- پرسش های مربوط به «بگرد و پیدا کن» به صورت گروهی مطرح شود.

۱۷- پرسش های مربوط به «دوستان بگو» به صورت گروهی مطرح می شود.

۱۸- کارت های الفبایی مربوط به «فعالیت بازی» که از قبل تهیه شده است با سنجاق به پیراهن دانش آموزان وصل می شود. معلم کلمه ای مثل «پارچه» را می گوید، به همین شکل کلمه سازی با کارت های مختلف انجام می گیرد.

۱۹- کتاب کار باز می شود و تمرینات آن انجام می گیرد (به صورت فردی).

گروه ۳ درباره کار نقاشی، رنگ کردن خانه، مدرسه، مسجد، بیمارستان ها و... توسط نقاش ابزار و آلات کار نقاشی (قلم مو - رنگ و...) اهمیت این شغل و احترام به آنها... اشاره می کنند

گروه ۴ درباره کار قنادی، پختن شیرینی و کیک و... توسط قناد و چیزهایی که در قنادی وجود دارد و زیاده روی نکردن در خوردن شیرینی و شکلات و تخمه و موارد بهداشتی آن، مسواک زدن و غیره اشاره می کنند.

گروه ۵ درباره فروش پارچه با انواع رنگ ها و جنس ها و... و دوختن پارچه توسط خیاط و... اشاره می کنند.

دانش آموزان کلمات را می خوانند.

نجار، بنا، نقاش و...
محمد، مکه، معلم

دانش آموزان با توجه به بحث و گفت و گوهای قبلی پاسخ پرسش را می دهند.

دانش آموزان گوش می کنند و با انگشت خود کلمات را ردیابی می نمایند.

دانش آموزان در هر گروه متن درس را می خوانند (هر نفر تقریباً ۲ خط).

دانش آموز متن درس را می خواند و بقیه گوش می کنند.

دانش آموزان پاسخ می دهند (درک مطلب)

دانش آموزان با توجه به موارد ذکر شده در جریان درس به بحث گروهی می پردازند.

نماینده هر گروه توضیحات لازم را درباره تصویر مورد نظر می دهد.

گروه ۱ کلمه های تشدیددار را می گویند. گروه ۲ پوشیدنی ها را می گویند و گروه ۳ خوردنی ها را در درس می گویند.

دانش آموزان در هر گروه به پرسش های مورد نظر پاسخ می دهند و در نهایت نماینده هر گروه برای کلاس توضیح می دهد.

دانش آموزان به ترتیب کنار هم می ایستند تا کلمه مورد نظر درست شود (پ، ا، ر، چ - ه)

دانش آموزان مشغول انجام فعالیت (نوشتاری) می شوند.

فعالیت های کتاب «فارسی»

• گوش کن و بگو

- ۱- مادر پارچه چادر نماز را از کجا خرید؟ بازار
- ۲- مادر چه جاهایی را به دخترش نشان داد؟ فروشگاه ها و دکان ها مثل نجاری و ...
- ۳- مادر از کجا شیرینی خرید؟ قنادی

• ببین و بگو

- تصویر ۱- نجار در حال کار (آشنایی با شغل نجاری و وسایل لازم و محصولات)
- تصویر ۲- نقاش در حال کار (آشنایی با شغل نقاش و وسایل لازم و محصولات)
- تصویر ۳- معلم در حال تدریس کردن (آشنایی با کار و وسایل شغل معلمی)
- تصویر ۴- بنا در حال کار (آشنایی با شغل بنایی و وسایل لازم)

● بگرد و پیدا کن

۱- کلمه‌هایی که «تشدید» دارند. اشاره به هر کلمه که داخل درس می‌باشد. مانند دگان، نجاری،

تشکر

۲- چیزهایی که پوشیدنی و خوردنی هستند. چادر، شیرینی و

● به دوستانت بگو

۱- چه دگان‌ها و فروشگاه‌هایی دیده‌اید؟ (با استفاده از محل زندگی کودک، شغل پدر و

مادر و ...)

۲- از چه کسانی باید تشکر کنیم؟ معلم دانش‌آموزان را به ارزش کارهای دیگران و نحوه تشکر

کردن و اینکه چرا باید تشکر کرد راهنمایی می‌کند.

● بازی: ساختن کلمات با حروف الفبا (هدف درس، مرور حروف الفبای خوانده شده است).